

Jordi S. Carrera, el cronista visual de Girona

L'autor del text, com a amic, vol recordar Jordi S. Carrera, artista i fotògraf que ens va deixar el mes d'octubre de l'any passat. La seva obra i, sobretot, la seva especial mirada envers Girona ens resten com a llegat de qui fou considerat el cronista visual de la ciutat i qui, durant gairebé quaranta anys, en va documentar el creixement i el paisatge humà.

Text > **JOAN VICENS I TARRÉ**, historiador de l'art i museòleg

En Jordi fou un fotògraf autodidacte que va començar la trajectòria professional en els anys vuitanta. Reconegut per la seva producció ingent en la fotografia de paisatges, arquitectura i documental, al llarg de la seva carrera va dedicar una atenció especial a capturar la bellesa dels espais naturals i urbans de Catalunya, tot destacant per la seva sensibilitat artística i un domini tècnic refinat. Inicià la carrera fotogràfica en un moment en què la fotografia analògica donava pas a la digital, fet que li va permetre treballar i experimentar amb les dues tecnologies. És conegut per la seva capacitat de crear imatges amb un nivell elevat de detall, especialment en les fotografies de natura i edificis. Els seus treballs solen mostrar la interacció entre les persones i l'entorn, sigui urbà o natural. Net i nebot de grans escultors, la seva família venia d'una llarga tradició artística, fet que per a ell va suposar créixer envoltat d'art i rebre la transmissió d'una sensibilitat especial per a la creació. El seu avi fou Joan Carrera i Dellunder, escultor i professor d'escultura de l'Escola Municipal de Belles Arts de Girona, pare del també artista

>> *En Jordi al seu estudi.*
(Foto: EUDALD CAMPS)

>> Ponts il-lusionogràfics.

Amb un llenguatge visual molt personal i característic, destacà pel profund coneixement de les tècniques tradicionals de la fotografia i per la recerca en el camp de les emulsions i els suports fotogràfics

Ramon Maria Carrera Savall. En Ramon Maria, darrere els passos del seu pare, també va ser capaç de compaginar l'activitat com a artista amb altres tasques educatives, i va ocupar la càtedra de professor d'escultura a l'Escola de Belles Arts de Girona. L'àngel que actualment corona el campanar de la catedral de Girona és una de les seves obres emblemàtiques.

Amb un llenguatge visual molt personal i característic, destacà pel profund coneixement de les tècniques tradicionals de la fotografia i per la recerca en el camp de les emulsions i els suports fotogràfics. Amb l'arribada de la fotografia digital, va desenvolupar les anomenades «il-lusionogràfies», que segurament són el tipus d'obra que recordem més de la seva darrera etapa professional. Il-lusionogràfies taurines, culinàries, vitivinícoles, corporals, firals, terrissaires, nummulítiques, florals i gironines... o bé les seves visions, portes, robes, racons, ponts i Devesa il-lusionogràfics són algunes de les seves obres més recordades, en les quals va fusionar tècniques analògiques i digitals per crear unes imatges

innovadores, amb una fascinació per les percepcions visuals, que enganxen de seguida. Així les descrivia David Iglésias Franch, cap de la Secció de Documentació fotogràfica i Audiovisual de l'Ajuntament de Girona, quan constatava al web d'en Jordi (<https://www.jscarrera.com>) que «el seu treball

no culmina amb el final de la fotografia química, sinó que amb la fotografia digital inicia una etapa nova en què experimenta amb les possibilitats com a forma d'art, i que l'autor ha denominat, de manera singular, «il-lusionogràfies».

Al llarg de la seva carrera, en Jordi va publicar diversos llibres i va fer prop d'un centenar d'exposicions, tant individuals com col·lectives. Personalment, n'hi vaig poder organitzar una al Museu d'Història de la Juguina de Sant Feliu de Guíxols l'any 2000, quan es va inaugurar l'equipament, i anys més tard al Museu de la Terrissa de Quart, fruit del seu extraordinari treball per il·lustrar el recull de vocabulari del Gremi de Terrissers. Fou en aquest municipi on també havia exposat anteriorment el seu amic i malaguanyat Max Varès, artista i artesà del ferro.

De les seves nombroses publicacions, cal destacar la sèrie sobre capitells de monestirs editada per l'Ajuntament de Girona: *Capitells i claus de volta de la basílica de Sant Feliu*, *Capitells del monestir de Sant Pere de Galligants* (2020) i encara *Capitells del monestir de Sant Daniel* (2013); així com l'obra dedicada a la ciutat de Girona i al seu paisatge humà: *Girona: badant per la ciutat* (Efadós, 2021), *Ciudadans honorats* (Ajuntament de Girona, 2008) i *10 anys de trobades a Montjuïc* (Llibres del Segle, 2015), que recull imatges i textos sobre les massives trobades que des de fa una dècada fan els antics residents de les barraques de Montjuïc durant els anys cinquanta i seixanta.

>> Imatge que il·lustra el llibre Paraules que treballen el fang.

>> «La solitud de les ànimes», obra de Jordi S. Carrera, de l'any 2000, dipositada al MACBA. (Foto: GENERALITAT DE CATALUNYA. COL·LECCIÓ NACIONAL DE FOTOGRAFIA.)

Totes les seves publicacions mostren la capacitat que tenia per capturar detalls amb una sensibilitat única, tot posant en relleu la seva habilitat per combinar tècnica i art en les fotografies. L'any 2006, va publicar *Silencis: Una nova mirada a Josafat* (CCG Edicions: Museu d'Art de Girona), un llibre de fotografia amb una mirada *josafatiana*, com deia el mateix Jordi a l'entrevista que li vam fer a TV Girona aquell mateix any. Vull destacar de manera especial la seva col·laboració, que va ser imprescindible, per a l'edició de *Paraules que treballen el fang: Recull de les paraules i locucions pròpies dels terrissers i rajolers de Quart* (Cossetània Edicions, 2016).

El seu treball fotogràfic també va ser àmpliament reconegut i, entre els premis que va rebre, destaca el Premi Nacional de Fotografia Kodak Panther, en la seva segona edició, el 1995. Tal com exigien les bases del concurs, la fotografia es va fer amb una pel·lícula Kodak Ektachrome Panther 1600X Professional. L'any 2020, a més, la seva obra *La solitud de les ànimes* va ser seleccionada i dipositada al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), dins del Pla Nacional de Fotografia de la Generalitat de Catalunya. Sempre instal·lat treballant al barri antic malgrat que patia la pressió especulativa de qui li llogava els espais de l'estudi, va exposar el seu treball en

més d'un centenar de mostres, tant individuals com col·lectives. Les seves fotografies, sempre estretament lligades a Girona, captaven la bellesa de llocs emblemàtics com la Catedral o el monestir de Sant Daniel, tot oferint-ne una perspectiva única. Considerat un dels fotògrafs destacats en l'àmbit de la fotografia de paisatge a Catalunya, la seva capacitat per capturar l'essència dels espais naturals i urbans, així com la seva mirada introspectiva, li han fet guanyar un lloc important en el món de la fotografia contemporània catalana.

En Jordi també va estar compromès amb una entitat important de Girona: la Fundació Les Voltes. Hereva de la Llibreria Les Voltes, fundada el 1963 amb la finalitat d'estimular la venda de llibres en català, i situada als baixos de la Casa Carles, a la plaça del Vi de Girona, va ser la primera llibreria de la ciutat que va posar una parada de llibres per Sant Jordi. El 2014 es va convertir en l'actual Fundació Les Voltes, que aleshores presidia Joan Matalama. Fou aquell mateix any que en Jordi hi encetà la col·laboració tot organitzant diversos aparadors en dates assenyalades, com ara Temps de Flors o les festes de Nadal, que van esdevenir la finestra il·lusionogràfica de divulgació de la seva obra. Va participar com a expositor, any rere any, a la Fira del

Dibuix i la Pintura, que ha arribat a la cinquanta-novena edició de manera ininterrompuda, i hi va presentar algun dels seus llibres. En paraules de Joan Matamala: «Sempre va ser molt generós amb la Fundació Les Voltes, i va fer donació d'alguna de les seves obres al nostre fons d'art. Fou un gran artista i una millor persona!».

El mes d'octubre passat va cloure definitivament els ulls i vam quedar orfes de la seva mirada tan personal de Girona. Des d'aleshores, la família i els amics hem quedat més sols, i la ciutat i el barri antic, més buits. Ara només ens resta mirar d'omplir aquesta buidor tot observant les seves fotografies i identificant-hi els racons de la seva estimada ciutat que tantes vegades va immortalitzar. Girona, al seu torn, li va retre el seu primer i ben merescut homenatge durant els actes de les propassades Fires de Sant Narcís. En aquella ocasió, l'Ateneu d'Acció Cultural (ADAC) va organitzar la Gimcana Fotogràfica de Fires (I Memorial Jordi S. Carrera) com a tribut a la seva contribució a la fotografia i a la ciutat de Girona. L'activitat va consistir a identificar i localitzar vint espais urbans immortalitzats en el seu llibre *Girona: badant per la ciutat*.

Continuem, doncs, mirant-nos la vida tal com la mirava ell: amb ulls il·lusionogràfics!

>> Inauguració de l'exposició «Records» a la Fundació Valvi el 2007. S'hi pot veure en Jordi i la seva dona, la Quimí, amb altres assistents a la inauguració. (Foto: CLAUDI VALENTÍ)